

VALSTYBĖS VAIKO TEISIŲ IR ĮVAIKINIMO TARNYBOS

prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

Apklausoje dėl darbuotojų tolerancijos korupcijai ir tarnybinės etikos pažeidimams 2021 m. apibendrinimas

Korupcijos prevencijos tikslas - siekti, kad valstybės ir savivaldybių įstaigų bei verslo įmonių veikla būtų nešališka ir skaidri. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba (toliau – Tarnyba) puoselėja nepriekaištingą reputaciją, siekia didinti visuomenės pasitikėjimą ja ir visu viešuoju sektoriumi bei suteiktų įgaliojimų ribose užkirsti kelią bet kokioms korupcijos apraiškoms.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 16 straipsnio 3 dalimi bei siekiant šio įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintų tikslų, kuriant antikorupcinę aplinką, pagal Tarnybos direktoriaus 2020 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. BV-454 patvirtintą Tarnybos korupcijos rizikos valdymo ir skaidrumo didinimo 2021-2025 metams programą, bei įgyvendinant programos 2021-2022 metų priemonių plano 3 uždavinio „Korupcijos rizikos veiksnių nustatymas ir šalinimas arba mažinimas“ 6 priemonę organizuota anoniminė prevencinė priemonė – Tarnybos darbuotojų tolerancijos korupcijai tyrimas.

TYRIMO TIKSLAS – nustatyti Tarnybos darbuotojų požiūrį į korupciją ir tarnybinės etikos pažeidimus, ar plačiai paplitę šie reiškiniai ir koks darbuotojų santykis su korupcinio pobūdžio bei tarnybinės etikos pažeidimų apraiškomis.

TYRIMO DALYVIAI – 272 darbuotojai.

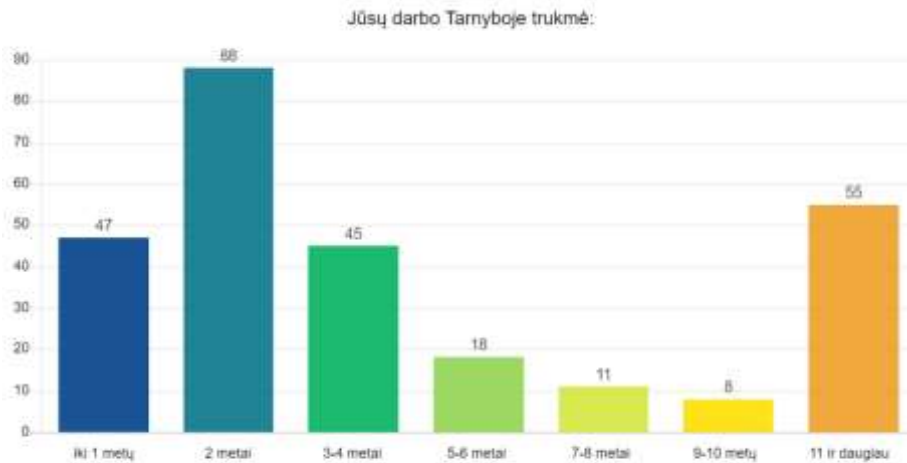
TYRIMO BŪDAS – 24 klausimų anoniminė anketa.

Apklausoje anketos klausimai suformuluoti norint įvertinti:

- korupcijos reiškinio paplitimą Tarnyboje;
- korupcinio pobūdžio tarnybinės etikos pažeidimų toleravimo lygį;
- Tarnybos darbuotojų sąmoningumo lygį šioje srityje bei pasirengimą dalyvauti įgyvendinant korupcijos prevencijos priemones Tarnyboje.

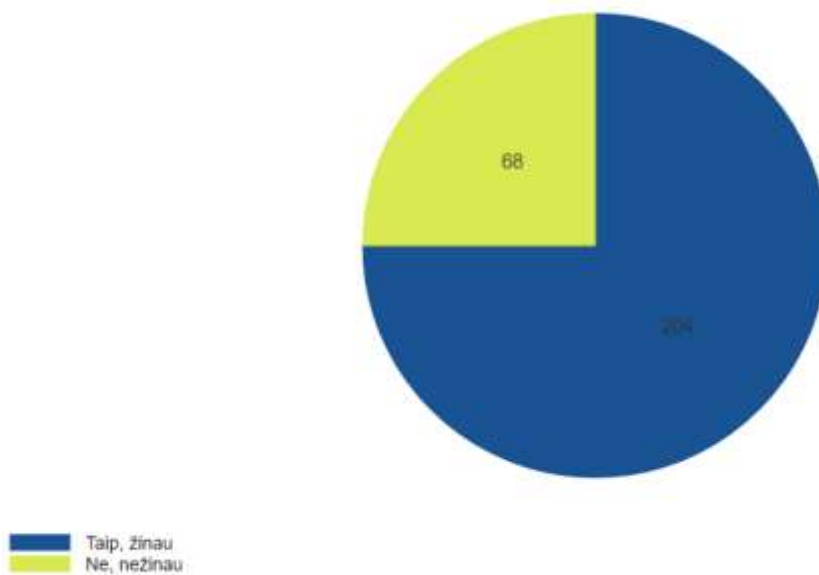
TYRIMO TRUKMĖ – anketai užpildyti buvo skirta 20 darbo dienų, t. y. laikotarpis nuo 2021-03-22 iki 2021-04-20.

Tyrime dalyvavo 272 dalyviai, iš kurių 19,9 procentas asmenų Tarnyboje dirba daugiau nei 11 metų. 32,5 procentai tyrime dalyvavusių asmenų Tarnyboje dirba du metus. Atsakymus pateikė 37 vyrai ir 235 moterys. Respondentų vidutinis amžius 42,8 metai.

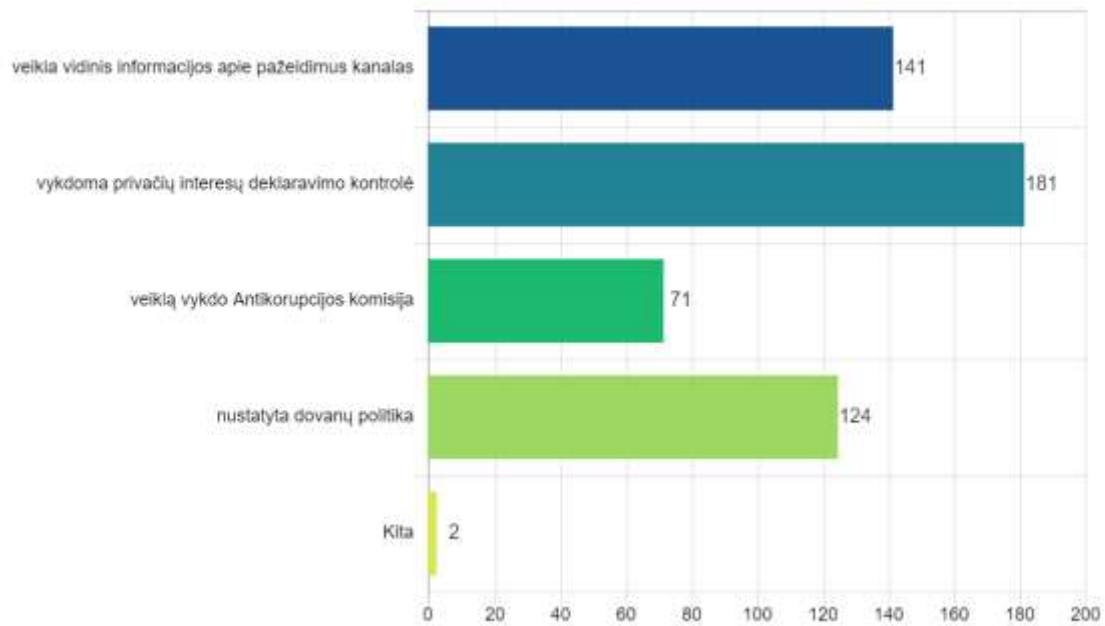

74,9 procentai apklaustųjų Tarnyboje žino apie vykdomas korupcijos prevencijos priemones, ir maždaug pusė (140) apklaustųjų pasisakė, kad žino Tarnyboje veikiančią vidinį informacijos apie pažeidimus kanalą. 24 procentai apklaustųjų žino Tarnyboje nustatytą dovanų politikos tvarką ir 34,9 procentai apklaustųjų žino kaip Tarnyboje vykdoma privačių interesų deklaravimo kontrolė.

Ar Jums žinoma apie Tarnyboje vykdomas korupcijos prevencijos priemones?

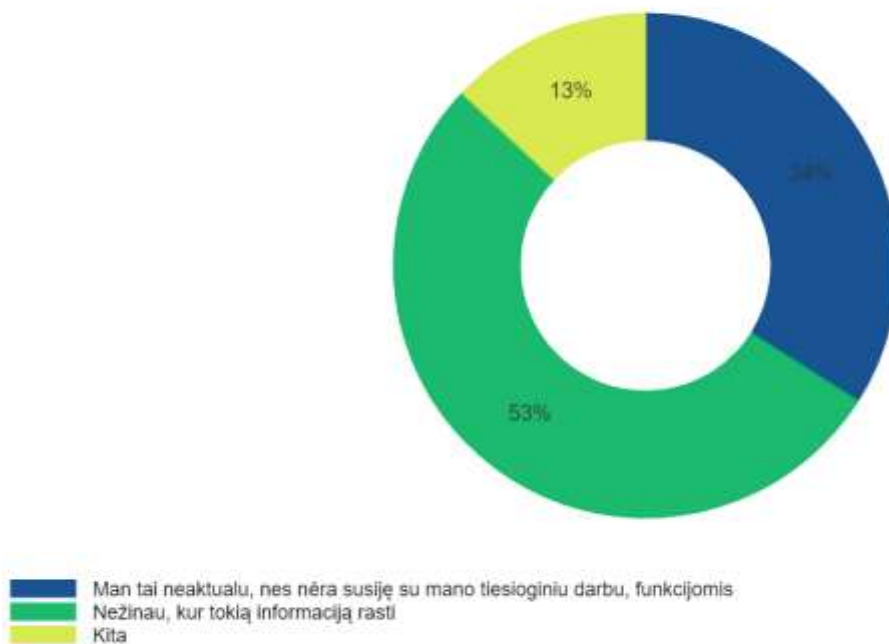

Prašome nurodyti, kokias Tarnyboje vykdomas korupcijos prevencijos priemones Jūs žinote.

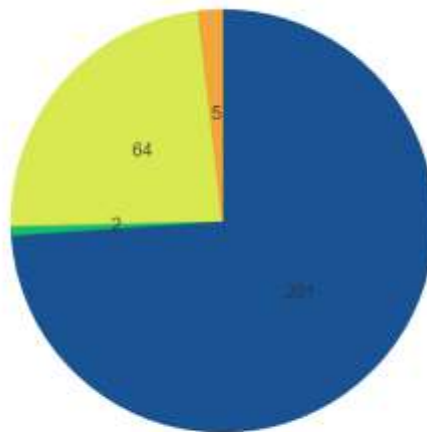
Akcentuotina, kad daugiau nei pusė, iš 68 atsakiusių nurodė, kad nežino apie Tarnyboje vykdomas korupcijos prevencijos priemones, todėl, kad nežino kur tokią informaciją rasti. Tarp galimų priežasčių, kodėl ši informacija nežinoma, nurodoma ir tai, kad informacija nebuvo pateikta, kad darbuotojai nebuvo supažindinti, kad šiuo klausimu nėra aiškios sklaidos, kad Tarnyboje tam neskiriama realaus dėmesio, informacija pateikiama formaliai ir ji neskaitoma.

Prašome nurodyti to galimas priežastis.

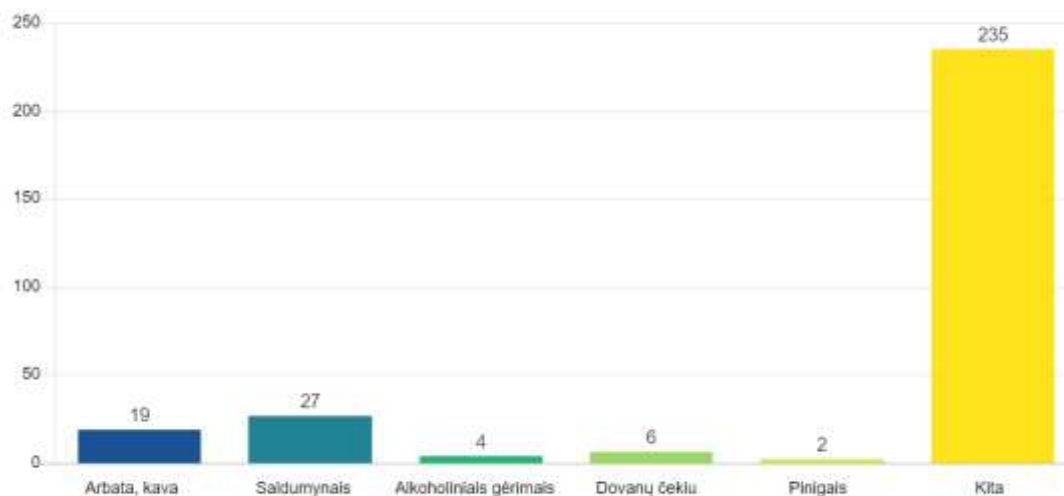
Tyrimo metu apie žinomą korupcijos atvejį ar Tarnyboje daromą, padarytą ar rengiamą padaryti pažeidimą 73,8 procento respondentų praneštų ir 75,3 procentai žino, kur reikia pranešti. Į klausimą, kaip atsilygina klientai už suteiktas paslaugas, 80,1 procentas apklaustųjų nurodė atsakymą – kita (dažniausias atsakymas, kad žodine padėka arba neatsilygina). 2 asmenys pasisakė, kad klientai atsilygina pinigais, 6 asmenys nurodė, kad atsilyginama dovanų čekiu, 27 asmenys pasisakė, kad gauna saldumynus, 19 – arbatą, kavą, 4 –alkoholinius gėrimus. Iš darbuotojų pasirinktų atsakymų į klausimą variantų darytina išvada, kad Tarnyboje pasitaiko atvejų, kai valstybės tarnautojai gauna „dovanas“ darbe.

Ar Jūs praneštumėte apie Jums žinomą korupcijos atvejį arba Tarnyboje daromą, padarytą ar rengiamą padaryti pažeidimą?

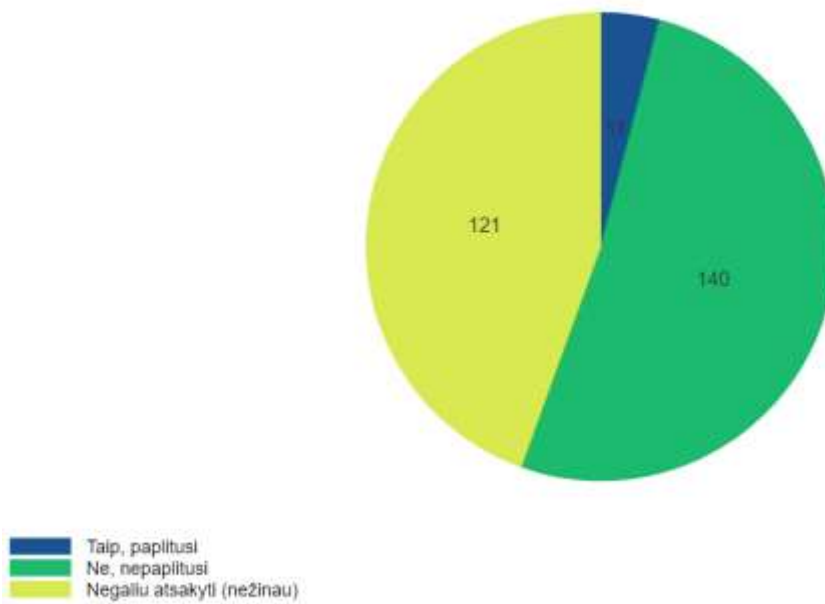

■ Taip, praneščiau
■ Ne, nepraneščiau
■ Sunku pasakyti, tai priklausytų nuo aplinkybių
■ Kita

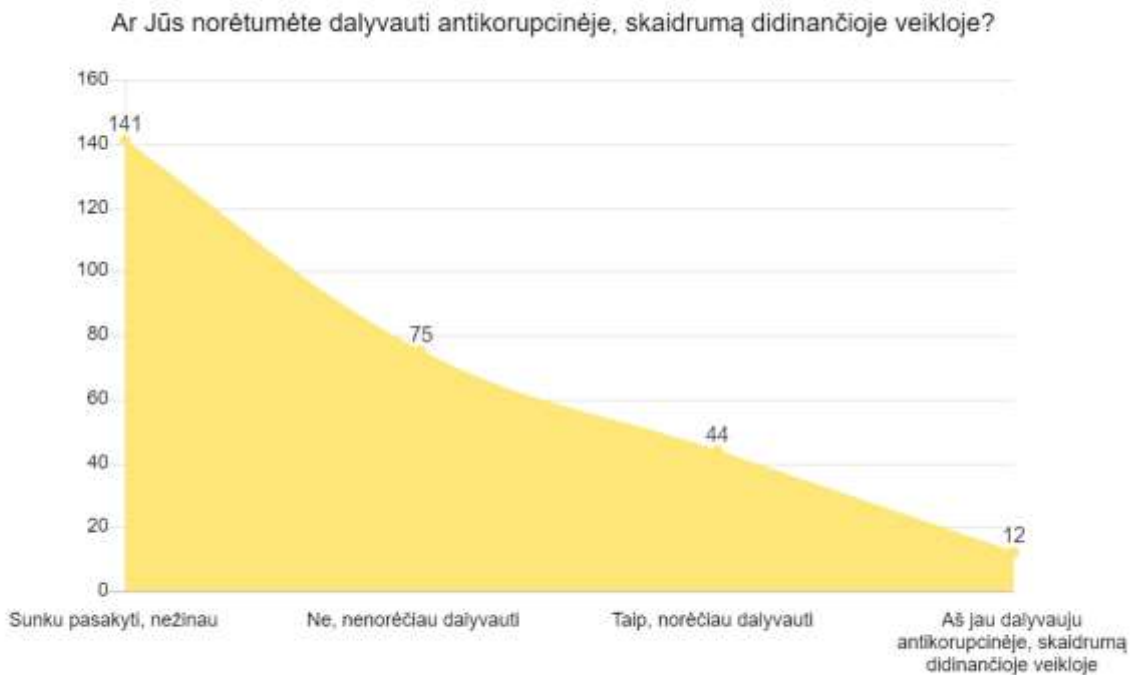
Prašome nurodyti kaip dažniausiai atsilygina patenkinti už suteiktas paslaugas klientai.

Kaip manote, ar Tarnyboje paplitusi situacija, kai Tarnybos darbuotojams norima papildomai atsilyginti?

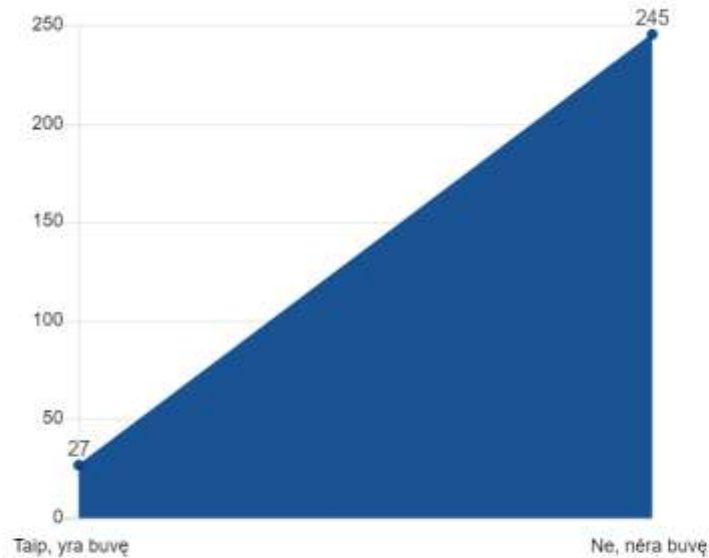

52 procentai apklaustųjų nežino, jiems sunku atsakyti, ar jie norėtų dalyvauti antikorupcinėje, skaidrumą didinančioje veikloje. Tačiau fiksuotas didelis potencialas įtraukti Tarnybos darbuotojus į tokią veiklą, nes net 44 apklausoje dalyvavusiųjų nurodė pageidaujantys dalyvauti antikorupcinėje veikloje.

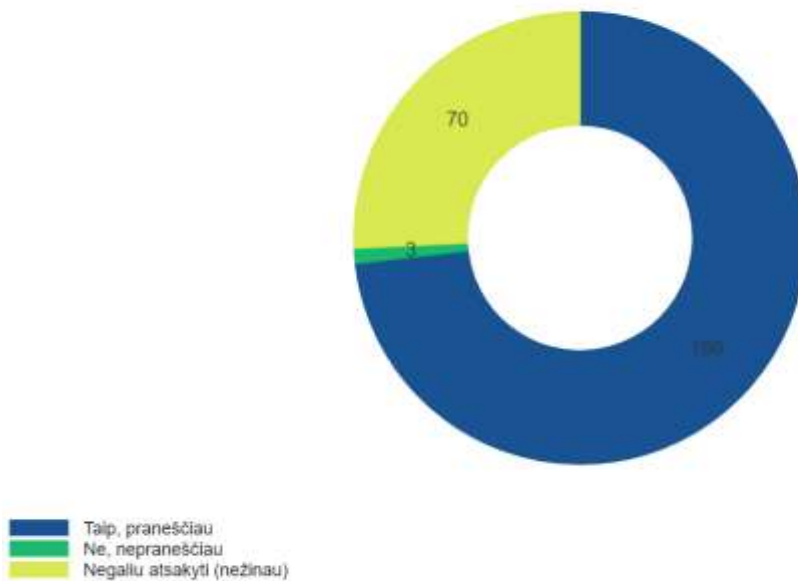
90 procentų pasisakiusiųjų tvirtina, kad Tarnyboje jam ar kolegai nebuvo siūlomas kyšis. Visgi 10 procentų atsakiusiųjų nurodė, kad jam ar kolegai buvo siūlomas kyšis. Pastebėtina, kad didžioji dalis apie tai nurodžiusių asmenų – 19 (t. y. 70,4 procentai), niekur apie tai nepranešė.

Ar yra buvę situacijų, kai dirbant Tarnyboje Jums ar Jūsų kolegai buvo siūlomas kyšis arba buvote kitaip darbe susidūręs su korupcija?

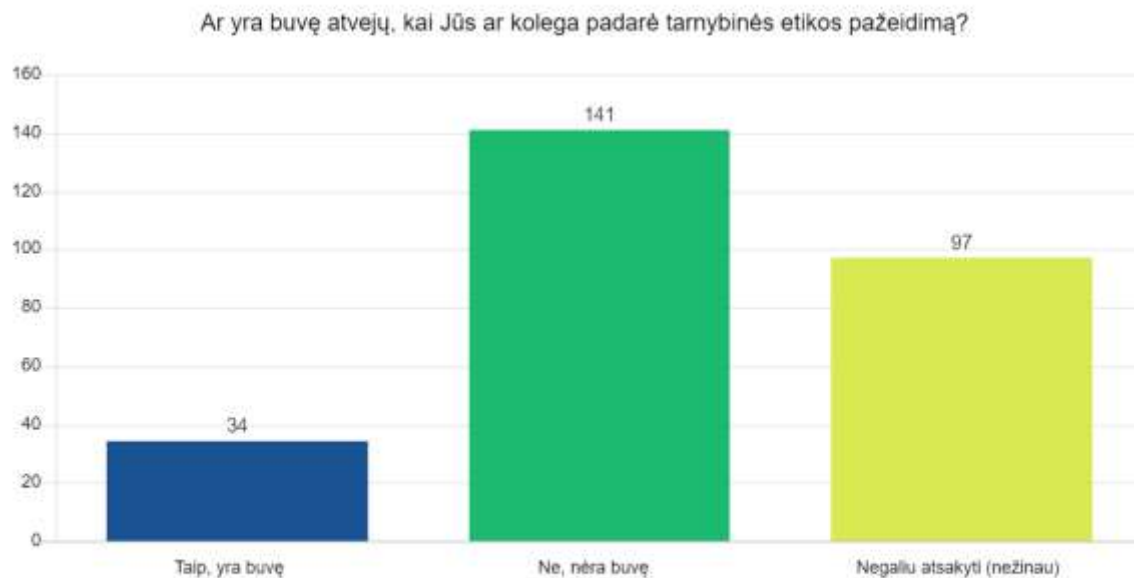

Tarnybos darbuotojų pasiryžimas pranešti apie jiems žinomą korupcijos atvejį arba Tarnyboje daromą, padarytą ar rengiamą padaryti pažeidimą gan didelis. Jei ateityje susidurtų su korupcijos apraiškomis 73,1 procentas asmenų apie tai praneštų: 64,6 procentai – tiesioginiam vadovui, 19,7 procentai – Vidaus tyrimų skyriui, 7,1 procentas – Specialiųjų tyrimų tarnybai, 5,1 procento – direktoriui.

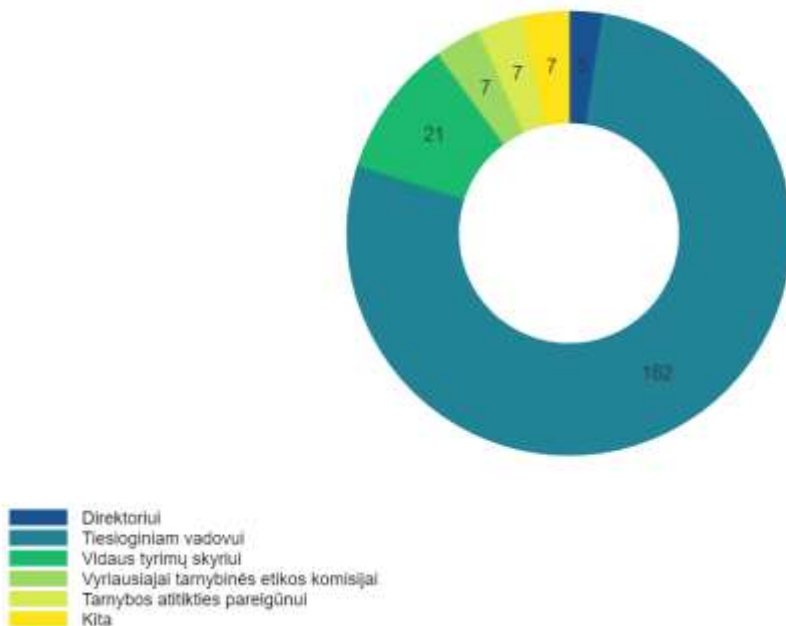
Jei ateityje susidurtumėte su korupcijos apraiškomis Tarnyboje ar apie tai praneštumėte?

Dėl tarnybinės etikos pažeidimų pusė apklausoje dalyvavusių darbuotojų nurodė, kad jų darbo aplinkoje nėra buvę tarnybinės etikos pažeidimo atvejų. 76,8 procentai asmenų pasisakė, kad jei kolega padarytų tarnybinės etikos pažeidimą apie tai net 77,9 procentai praneštų tiesioginiam vadovui.

Prašome nurodyti kam pirmiausiai tokią informaciją pateiktumėte.

Apibendrinus apklausos duomenis paaikėjo, kad korupcijos reiškinys Tarnyboje nėra paplitęs, visgi darbuotojai kartais susiduria su bandymais juos papirkti. Be to, nedidelė dalis darbuotojų mano, kad Tarnyboje paplitusi situacija, kai darbuotojams norima papildomai atsilyginti. Didžioji dalis darbuotojų yra pasiryžę pranešti apie Tarnyboje padarytas, daromas ar rengiamas padaryti neteisėtas veikas. Ir nors tik maždaug kas dvidešimtas darbuotojas dalyvauja antikorupcinėje veikloje, tačiau beveik kas antras asmuo žino apie įstaigoje veikiančią vidinę informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą. Visgi, kas septintas darbuotojas nežino Tarnyboje vykdomų korupcijos prevencijos priemonių, nes nežino, kur tokią informaciją rasti. Šie duomenys rodo, kad darbuotojams trūksta informacijos apie antikorupcinę įstaigos veiklą ir jos turinį, galimybes prisidėti kuriant korupcijai ir kitiems pažeidimams atsparią aplinką Tarnyboje. Darytinios išvalgos dėl Tarnybos darbuotojų antikorupcinio švietimo tęsimo būtinumo, organizuojant periodinius mokymus, bendras diskusijas, vykdam gerosios praktikos pavyzdžių viešinimą bei kitas susijusias priemones Tarnybos vidiniame intranete ir (arba) el. paštu.

Papildoma informacija

ES ir VAKARŲ EUROPOS KORUPCIJOS SUVOKIMO INDEKSAS 2020 METAIS:

<https://www.transparency.lt/korupcijos-suvokimo-indeksas-ksi/>

LIETUVOS ATSPARUMO KORUPCIJAI SISTEMOS TYRIMAS:

[HTTPS://WWW.TRANSPARENCY.LT/ATSPARUMO-KORUPCIJOS-SISTEMOS-TYRIMAS/](https://www.transparency.lt/atsparumo-korupcijos-sistemas-tyrimas/)